

OCTOGON

A R C H I T E C T U R E & D E S I G N

KÜLFÖLD

Non-standard kiállítás
Greg Lynn
Tom Kovac sztárinterjú
NIO Architecten
NL_Architects
Lord Foster
Bengt Svensson
Wiel Arets

BELFÖLD

Dr. Finta József:
Magánvilla
a Gellérthegyen
Ekler Dezső:
Margit Palace
Kálmán Ernő:
Klebelsberg Kulturális
és Művészeti Központ
Turányi Gábor:
Lakópark Sopronban

DESIGN

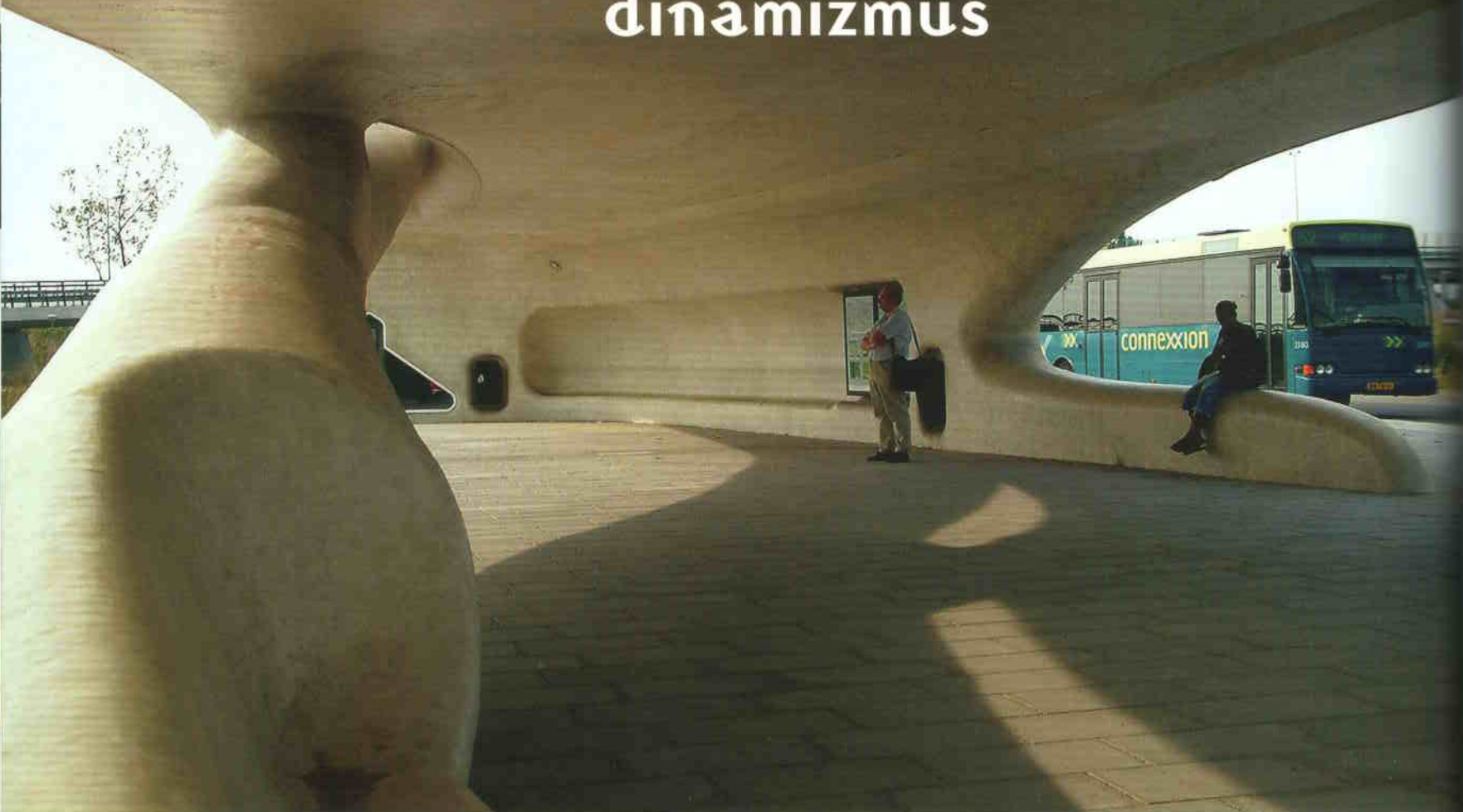
Kenji Ekuan
Muzsai - Ficzer
Mag Ildikó
Göbölös Kristóf

MINDENT A VENDÉGÉRT!

Kávézók, éttermek,
szórakozóhelyek
F. Kovács Attila:
Az új Leroy

Építész: MAURICE NIO, HENK BULTSTRA, MIRJAM GALJÉ, HANS LARSEN,
JAAKKO VAN'T SPIJKER – NIO ARCHITECTEN, ROTTERDAM
Társtervező: VHP S+A+L, ROTTERDAM
Szöveg és fotó: VUKOSZÁVLYEV ZORÁN

Szoborszerű dinamizmus

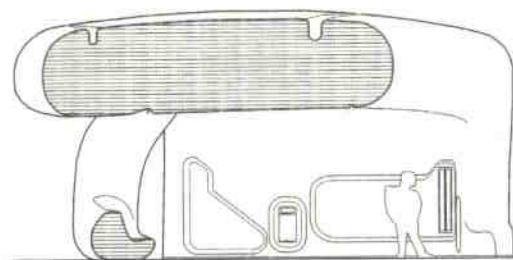
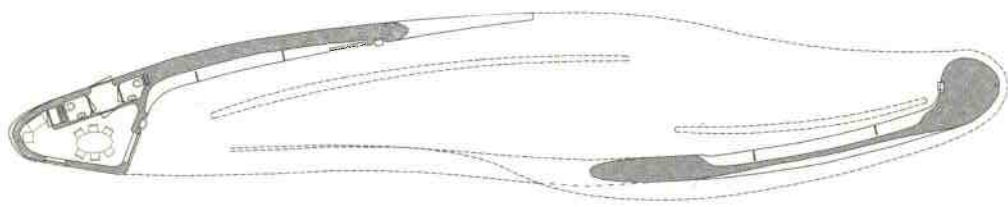

AZ AMSZTERDAMTÓL DÉLRE TALÁLHATÓ HATALMAS NEMZETKÖZI REPTÉR, A SCHIPHOL TELJESEN MEGVÁLTOZTATJA KÖRNYEZETÉT FOLYAMATOS NÖVEKEDÉSÉVEL. HOLLANDIA EGYKORON JELENTŐS AGRÁRTERÜLETE MA A LEGDINAMIKUSABBAN FEJLŐDŐ KÖZPONTJA AZ IRODA- ÉS LAKÓPARK-FEJLESZTÉSEKNEK. KARAKTERREL BÍRÓ ÉPÜLETET LÉTREHOZNI EGY FOLYAMATOSAN ALAKULÓ, ARCULATÁT ÁLLANDÓAN VÁLTOZTATÓ KÖRNYEZETBEN NEHÉZ FELADAT. A HETEROGÉN ÖSSZKÉP EGYETLEN JELLEL TÖRTÉNŐ RENDSZEREZÉSE AZ ÉPÍTÉSZETI VISZONYULÁS AVANTGÁRD SZELLEMISÉGÉT IDÉZI. MAURICE NIO EXTRAVAGÁNS FORMAVILÁGÚ ÉPÜLETET HOZOTT LÉTRE, A MA TRENDINEK IS NEVEZHETŐ „BLOB” IRÁNYZAT JEGYÉBEN.

Buszállomás, Hoofddorp, Hollandia

A Haarlem-Amszterdam között közlekedő gyorsforgalmi autóbusz Spaarne Kórház melletti állomása kortárs divatosságát felülmúlóan helyénvaló döntés. Maurice Nio épületszobra nem támadható a kortárs kritika vérmesnek tűnő, azonban sokszor megalapozottnak mondható kijelentésével, miszerint a „buborék” megöli környezetét. A számítógép segítségével specifikusan leírható fluid alakzatok megjelenése egyrészt a technikai lehetőségek kitárulását bizonyítja, másrészt a „skin-design” beépülését az építészetbe. A folyamatot felhevült érzelmekkel támogatók és a tradicionális építészeti rendszereket megrögzötten védők tábora közt a nemzetközi építészeti kritikában mély szakadék tátong. Azonban a hoofddorpi buszállomás nem véletlenül érdemelte ki az ellenzők zászlóshajójaként számon tartott Architectural Review elismerését, amikor idén az „ar+d” első díját ítélte meg számára a nem-

zetközi (Shigeru Ban, Ahmed Bucheery, Françoise-Hélène Jourda, Farshid Moussavi és Michael Sorkin alkotta) zsűri.

Maurice Nio objektuma méreténél fogva határmezsgyére került. Az ékszertervezéssel és használati tárgy designnal szoros kapcsolatba hozható fluid formavilág a tárgykultúrában előremutató. Egészen más léptékű kortárs építészeti megnyilvánulásai azonban konfrontálódnak. Birminghamben vagy Grazban a történeti környezetbe befeszülő épületek szétvetik a hagyományos struktúrákat (lásd: Octogon 2003/5-6). Az építmények szakmai kommunikálhatósága vérmérséklettől függően értékelhető. Kritikai vonatkozásban a lépték kérdése elsődlegessé válik.

Hoofddorp új buszállomása léptékével megtalálta helyét. Az 50 méter hosszú, 8 méter széles és 5 méter magas objektum megmaradt a tárgytervezés szintjén. Egységes testként lett meghatározva, biomorf tömege szoborszerű és ugyanakkor funkcionális is. A várakozó utasok számára pihenőfelületet képez, majd tartószerkezeti struktúrába átfordulva tetőt alkot, s esőtől véd. Keleti vége monolit tárgyszerűségében szobrászi megfogalmazású, a hatalmas tetőalakzat a túlsó végén pedig funkcionális tömbben támaszt le, ahol a fülke a buszvezetők pihenőszobáját alkotja.

Hagyományos módszerekkel nem lehetett volna létrehozni ezt a struktúrát. A tervezők anyagkísérletekbe fogtak, hogy vizsgálják a héjszerkezet viselkedését. A statikai elvárások mellett a felület rongálás-ellenálló képességeit is modellezni kellett. A végleges szerkezet 6 mm vastag polisztirén héjből lett kialakítva. Az üzemben előregyártott öt test-elemet a helyszínen illesztették össze, és horgonyozták le az alapokhoz. Az üreges héjszerkezetű testet végül poliészter fedőburkolattal látták el, mely az illesztéseket is fedí.

Az objektum léptékével is határterületre került: a tárgy-design kategóriájába sorolható inkább, bár funkcióját tekintve épületként kezeljük. Innovatív anyaghasználata és szerkezeti struktúrája előremutató. Funkcióját dinamikus tömegével képezi le, formai megoldásával a bútor-igényeket is teljesíti. Felvállalt építészeti viszonyulása kritikailag értékelhető, azonban egy szobor vonatkozásában a szubjektum elsődleges.

A műanyag héj pihenőfelületeket formál, a világítótesteket és köztéri bútorokat magába foglalja

